

Václav Čtvrtek: Jak rozšmodrchali zašmodrchanec

Žabka Mária a žabák Josef seděli v puškvorcích na krajíčku vody. Připlave tam malá rybička a povídá: „Umíte rozšmodrchávat zašmodrchance?“ „Rybí zašmodrchance rozšmodrchávat neumíme,“ zavřela hlavou Mária. „Ale já myslela vrbové,“ řekla rybička. „Vrbové, to umíme,“ povídá Josef.

„Tak pojď se mnou,“ řekla rybička, už na nic nečekala a jela. Josef sotva stačil Mária zamávat a rozjel se za rybičkou. Mária seděla v puškvorcích a byla jí dlouhá chvíle. Tak povídá: „Vlezu si do tůňky a budu přehazovat křemínky.“ Na dně se posadila na polštářek ze zelené řasy a přehazovala křemínky.

Žabák Josef zatím pořád plaval k vrbě. Najednou slyší, jak někdo hromuje: „Ydudmorh kat yduk?“ Byl to rak. Spíná klepeta nad hlavou. „Ydudmorh kat yduk?“

On ten rak zabloudiv. Josef raka otočil, aby ho to strkalo na druhou stranu, a plave dál k vrbě.

Žabka Mária zatím pořád přehazovala křemínky. A křemínky nahoru, křemínky dolů, Mária je z toho málem na zívání. Ale najednou to začalo na vodě čárat. „Kdo je to tam nahoře?“ křikla od dna Mária. A ono to čará dopředu a dozadu a do obloučku a do špičičky. „Tak kdo je to tam nahoře?“ zavolala znova žabka Mária. Ale nahoře to jen čará. Mária vyjela od dna na hladinu.

Vodoměrka si jen čará a čará.

Mária si vylezla na břeh do puškvorců a dívá se. „Jen si čarej, aspoň mi uteče chvíle, než se vrátí domů Josef.“

Žabák Josef už to měl k vrbě jen sáh. Vystrčil hlavu z vody a povídá: „Prý se ti někde něco zašmodrchalo.“

A vrba na to hlasem, jako když vítr fouká do povadlého listí: „Zašmodrchalo se mi něco v kořenech.“

„Hned to bude,“ řekl Josef a ulomil si v travinách rozšmodrchátko, co znají jen žáby. S tím rozšmodrchátkem pak Josef sjel vrbě do kořenů. Byly tam kořínky jako jemné záclonky. A zas kořeny jako hrubé rohože. Josef našel místo, kde se ty kořeny cirkumflex zašmodrchaly. I začal je rozplítat rozšmodrchátkem.

Mária zatím sedí v puškvorcích a má vodoměrku za společnici. Chvíle jí je dlouhá a stěžuje si: „Josef už tu přece musí být.“

„Už jsem tu.“ A on to je čáp Cvíbrk a sáhl si pro Mária zobákem jako kleštičkami.

Josef se vrátil za chvíli, ale našel tam jen ty rozházené křemínky, co si s nimi Mária hrála. Na Josefa padl takový smutek, až mu bylo do kvak a pořád jen do kvak. Když už nevěděl smutkem kudy kam, přišel tam pozpátku rak a povídá: „Menoh!“ A dovedl Josefa na místo, kde stála na dně čapí noha.

„Ten kus, co chybí do Cvíbrka, je nad vodou,“ řekl po račím rak.

A jak to dořekl, popadl čapí nohu do klepeta a stiskl ji jako svírátkem. Čapí noha vyběhla z vody jako píst a od hladiny sjela ke dnu žabka Mária. Rakovi udělala z křemínků šipku, aby už vždycky věděl kudy kam, a Josefovi řekla: „Já už zas měla blíž do nebe než do vody!“

Když se večer sluníčko ukládalo za rákosí ke spaní, seděli Josef s Mária v puškvorcích a poslouchali, jak hrajou komáři.

Čáp Cvíbrk si motal jitrocel kolem uštíplé nohy.

Petr Nikl: Doslovná pohádka

Se zvířaty, která nemají zrovna dobrou náladu, to může dopadnout různě.

„Mohl bys uvolnit cestu starému hrochovi?“ zeptá se hroch krokodýla ležícího napříč jezírkem.

„Jdi se vycpat!“ odsekne krokodýl a hroch jde a cpe se a cpe se ovocem a melouny, až je tak tlustý, že když vleze znovu do jezírka, všechna voda se vylije z břehů.

„Kde je jezírko?“ zeptá se příchozí velbloud hrocha, ale ten jen unaveně zabručí: „Vlez mi na záda.“

A velbloud leze a drápe se, jde mu to ztěžka, hroch je zavalitý a kluzký, ale už je nahoře, jenže jezírko ani odtud není vidět.

„Kdepak máme jezírko?“ nakukuje zvědavá žirafa.

„Ale vlez mi na hrb!“ rozčílí se velbloud a žirafa leze a funí, už je na krku, suně se obkročmo na hrb a tam se uvelebí.

Mezitím přichází šimpanz. „Co je s jezírkem?“ ptá se celý nesvůj žirafy, sedící na velbloudovi, potažmo na hrochovi.

„Tyhle hloupé otázky,“ odbude ho žirafa. „Mám tě až po krk, ty růžový zadku.“ A šimpanz jí šplhá po krku až nahoru mezi uši.

„Hrochu, kam se podělo to jezírko?“ zírá na tu zvířecí pyramidu nerudný krokodýl, který to všechno začal.

„Vlez mi na záda!“ odpoví hroch, ale krokodýl lézt neumí!

„Velbloude,“ křičí zespod, „kde je jezírko?“

„Vlez mi na hrb!“ procedí skrz zuby velbloud, ale krokodýl to neumí.

„Žirafa,“ volá z prázdného dna. „Tak kde je?“ Ale žirafa jen kroutí krkem.

„Šimpanzi!!“ křikne krokodýl už docela vztekle. „Jestli mi to okamžitě neřekneš, slupnu tě jako malinu!“

„Trhni si nohou!“ ozve se od žirafích uší chlupatá malina.

A krokodýl omotává ocas kolem hroší nohy a trhá...

A tu kde se vezme, tu se vezme pod zvířaty jezírko a CÁÁÁÁCH – z rozčeřených kruzích je náhle vedle sebe pět rozesmátých tváří a zlost je tatam.

Držgrešlička

Přinesl si správce Držgrešlička k čepičáři ovčí kůži, aby mu z ní ušil beranici.

„Dobře,“ řekl čepičář.

Držgrešlička vyšel z dílny a najednou se mu v hlavě rozleželo, že kůže je velká a čepičář ho ošidí. Vrátil se tedy a povídá:

„A nemůžeš mi ušít beranice dvě?“

„Proč ne,“ souhlasil čepičář.

Držgrešlička odešel, ale venku mu to zase začalo vrtat hlavou.

Šel znovu k čepičáři.

„A co kdybys mi ušil beranice tři?“

„Když tři, tak tři. Jak si přeješ.“

„A čtyři bys neušil?“

„Ušiju.“

„A pět?“

„Když chceš, udělám pět.“

„Třeba by vyšlo na šest?“

„Náš zákazník, náš pán,“ přikývl čepičář.

Držgrešličku posedla lakota a poručil si sedm a nakonec osm beranic. Pláclí si.

„Přijď si za týden. Čepice budou hotové,“ slíbil čepičář.

Za týden se přihnal Držgrešlička jako na koni.

„Ušils mi beranice?“

„Ušil,“ přikývl čepičář a zavolal na učně, aby beranice přinesl.

Učedník se vrátil jako na obrtlíku a postavil před Držgrešličku osm beranic, ale tak maličkových, že ten, kdo by je chtěl nosit, musel by mít hlavu jako jablíčko.

„Co to je?“ divil se Držgrešlička.

„To je osm beranic, které sis objednal.“

„A proč jsou tak mrňavé?“

„Přemýšlej! Třeba na to přijdeš sám,“ zasmál se čepičář.

Držgrešlička zaplatil, popadl své beranice, vyšel na ulici, prohlížel si je ze všech stran, vrtěl hlavou a bručel: „To jsem blázen! Tak velká kůže a tak malé beranice. Čím to může být?“

Dvě kuřátka

Byli jednou jeden kohoutek a slepička. Kohoutek se jmenoval Kykyrýk a slepička Pataputa.

Slepička snesla zlaté vajíčko a vyseděla žluté kuřátko. Dali mu jméno Kvak.

Jednoho dne přiletěl zlý luňák, Putaputu odnesl a malý Kvak osiřel. Co měl Kykyrýk dělat? Přivedl si na dvůr jinou lepičku jménem Koko. I Koko snesla vajíčko a vyseděla kuřátko.

„Musíme dát našemu krásnému synáčkovi krásné jméno,“ řekla. „Čím delší jméno dostane, tím delší bude mít život. Ať se jmenuje: maličký Kvakok, heboučký Frnkfrnk, statečný Klofklof, rychlý Hophop, chytrý Zobzob, Kacafírek Zlatopírek.“

Jak se dohodli, tak to udělali.

Od toho dne běhala po dvoře dvě kuřátka, dva bratři. Starší, s krátkým jménem, měl těžký život. Každou chvíli na něho někdo zavola:

„Kvoku, doběhni pro vodu!“

„Kvoku, rozhrabej hlínu!“

„Kvoku, najdi žízalu!“

Kvak poslechl, našel žízalu a slepička Koko mu ji hned sebrala a odnesla ji mladšímu kuřátku, svému miláčkovvi. A ten nedělal vůbec nic, jenom se vyhříval na sluníčku a tak zlenivěl, že začal Kvakovi sám poroučet, hned aby mu přinesl zrníčko, hned zas, aby mu chytil mouchu.

Jednou Kvak vykloval konopné stéblo. Připlížila se k němu lstivá liška, chtěla ho popadnout, ale přepočítala se. Kohoutek ji uviděl, vyskočil na plot a dal se do křiku:

„Kykyryký, liška chce odnést našeho Kvoka! Kde jste kdo, pomozte mu!“ Uslyšelo to prasátko, uslyšeli to psy a ovce a hned přiběhli, lišku vyhnali a Kvoka zachránili.

Ale liška si nedala pokoj. Druhý den se znovu přikradla na dvůr. Uprostřed se na sluníčku zrovna vyhřívalo na sluníčku kuřátko s dlouhým jménem. Koko uviděla, že jejímu synáčkovi hrozí nebezpečí, zaplácala křídly a začala křičet:

„Našemu Kvokvokovi, heboučkému Frnkfrnkovi, statečnému Klofkolfovi, rychlému Hophopovi, chytrému Zobzobovi, malinkému Kacafírkovi Zlatopírkovi hrozí nebezpečí! Honem, honem, zachraňte ho!“

Ale než stačila vykvikat celé to krásné dlouhé jméno, liška jejího miláčka popadla a zmizela s ním v černém lese.

A Kvok je dodneška živ a zdrav a chodí po dvoře.

Pohádky pod peřinku. Překlad Hana Vrbová. Praha 1986

Lubomír Feldek: Jak se odplácí dobrota

Jednou šel mlatec na pole, nesl si cepy a přes rameno pytel. Potkal vlka.

„Hej, mlatče, kam jdeš s tím cepem a pytlem?“ ptá se vlk. „Jdu mlátit.“

„Schovej mě do toho pytle!“ „A proč tě mám schovat?“

„Honci mě honí - chtějí mě zabít. Když mě zachrániš, dobře se ti odměním.“

Schoval mlatec vlka do pytle, pořádně pytel zavázal, aby vlka ani náhodou nemohl zahlédnout některý lovec - a vtom už jdou honci proti němu. „Hej, mlatče, neviděl jsi tu jít vlka?“ „Ne, neviděl.“

Honci se ubírají svou cestou a mlatec povídá vlkovi v pytli:

„Už jsou pryč, dál tě už neponesu.“

„Dobře, tak mě pusť.“

Pustil mlatec vlka a vlk řekl: „Vyhládlo mi v tvém pytli - teď tě, mlatče, sežeru.“

Podivil se mlatec: „To snad ne? Udělal jsem ti dobře, a ty mi chceš odplatit zlým?“

„Nikdy za dobrotu nečekej náležitou odplatu,“ řekl vlk a chystal se mlatce sežrat.

Počkej ještě, vlku,, zvolal mlatec. Počkej ještě, než potkáme někoho, kdo nám poví, jestli je to opravdu, jak říkáš, nebo ne.“

Vlk souhlasil. Nebyl natolik hladový, aby musel mlatce sežrat hned, a kromě toho si byl jistý, že nepotkají nikoho, kdo by tvrdil něco jiného než on.

Nedošli daleko a potkali bezzubého psa.

„Pověz nám, psičku, jestli to na světě chodí doopravdy tak, že se nemá čekat dobrota za dobrotu?“

„Na mou věru, doopravdy je to tak,“ řekl bezzubý pes. „Nikdo na světě ti dobré neodplatí dobrým. Když jsem byl mladý, dobře jsem sloužil svému pánovi. Hlídal jsem mu dům ve dne v noci - a zloději se jeho statku zdálky vyhýbali. Tak jsem obětoval své mládí a byl bych si zasloužil, aby se o mě hospodář ke stáru postaral, jenomže skutek utek. Pořídil si mladého psa a mě vyhnal. Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění.“

„Vidíš, mlatče! Dověděl ses, že to na světě chodí, jak říkám,“ řekl vlk. „A teď tě sežeru.“

„Jen ještě počkej,“ zvolal mlatec. „Každého nemusí čekat tak mizerný osud jako tady toho psa. Pojdme dál a popovídejme si ještě s někým jiným.“

Vlk si věřil, a tak souhlasil.

Nedošli daleko a potkali kulhavého koníka.

„Pověz nám, koníku, je to na světě doopravdy tak, že se nemá čekat dobrota za dobrotu?“

„Na mou věru, je to tak,“ řekl kulhavý koník. „Nikdo na světě ti dobré neodplatí dobrým. Když jsem byl mladý, dobře jsem sloužil svému pánovi. Spokojený byl se mnou, dokud jsem mu tahal vrchovatě naložený vůz a ještě jsem dokázal potrásat hřívou a cválat, když mě zapřáhl do kočáru. Ale jednou mi spadla kláda na nohu, zmrzačil jsem se - a hospodář mě vyhnal. Ze prý mu už nestojím ani za střechu nad hlavou. Za dobrotu na žebrotu.“

„Vidíš, mlatče! Dověděl ses, že to na světě doopravdy chodí, jak říkám,“ řekl vlk. „Už se necukej, teď tě sežeru.“

„Počkej!“ zvolal mlatec. „Zeptejme se ještě někoho třetího!“ Neochotně sice - ale souhlasil do třetice.

Nedošli daleko a potkali lišku. Pyšnila se zubatou tlamičkou, nekulhala ani maličko.

„Pověz nám, liško, jestli je to na světě doopravdy vždycky tak, že se nemá čekat dobrota za dobrotu?“ zeptal se mlatec lišky.

Hned věděla šibalka, proč se jí mlátec na to ptá. Vždyť i ona sama musela nejdříve brát před vlkem nohy na ramena a dávno čekala na vhodnou chvíli, aby se mu pomstila. Nedala však na sobě nic znát a zeptala se:

„Copak se ti přihodilo, mlátče, že mi dáváš takové otázky?“

„Inu, to se mi přihodilo,“ povídá mlátec, „že jsem natrefil tady na vlka, když ho honili honci. Byli by ho zabili, ale schoval jsem ho do pytle. Jen co však byli honci pryč a já ho z pytle zas pustil, místo aby mi poděkoval - chce mě sníst. Říká, že tak to na světě chodí. Než mě sežere, aspoň bych rád věděl, jestli má pravdu.“

„Mám pravdu!“ zvolal vlk. „Kdypak ses, liško, někomu odvděčila za dobrý skutek dobrým skutkem? A Kdypak se někdo za dobrý skutek odvděčil tobě? Nikdy! Tak mu to pověz!“

„Povím, však mu to povím,“ zamumlala liška. „Jen si to ještě musím uspořádat v hlavě. Říkáš vlku, žeš utíkal před honci? Jakkak jsi utíkal?“

„Takhle jsem utíkal,“ řekl vlk a párkrát přeběhl sem a tam.

„Aha, aha,“ řekla liška. „Ale ještě chci přesně vědět, jak to bylo dál. Říkáš, vlčku, že tě mlátec schoval před honci do pytle? Jakkak tě schoval?“

„Takhle mě schoval,“ řekl vlk a vběhl do mlátcova pytle.

„Ale pytel nemohl zůstat otevřený, to by tě honci viděli. Ty, mlátče, jsi pytek jistě pořádně zavázal. Jakkak jsi ho zavázal?“

„Takhle jsem ho zavázal,“ řekl mlátec a zavázal pytel.

„Tak to bychom měli,“ řekla liška. „Teď už jen, milý mlátče, popadni cep a vymlať z vlka duši, aby ho navěky přešla chuť žrát ty, kteří mu učinili dobře!“

Nebylo třeba mlátcovi radit dvakrát. Popadl cep a přetáhl jím pytel. Vlč v pytli zaskučel a prosil: „Jauvej! Prosím tě, mlátče, dost! Slibuji ti, že tě už nesežeru! Slibuji, že se polepším a budu už dobrot oplácet dobrotou!“

„Nevěř mu,“ smála se liška. „A ještě mu přidej.“

Poslechl mlátec lišku a vyhnal z vlka jeho nevděčnou duši.

A to je konec. Chcete ještě jiný?

Oženil se náš mlátec, a když

svátek slavila jeho žena, z liščích kožešiny

nechal jí ušít límeček na kabátek.